

Museus petits, reptes enormes

Published by [Interacció](#) [1] on 10/10/2024 - 13:52 | Last modification: 19/05/2026 - 09:09

Els ecomuseus i els museus etnològics catalans ocupen un lloc paradoxal dins el sistema cultural. Tot i la seva feble centralitat institucional i la manca històrica d'un gran museu nacional d'etnologia a Catalunya, molts petits museus locals han aconseguit una projecció pública notable i fins i tot reconeixement internacional. L'article de Xavier Roigé i Mireia Guil analitza aquesta contradicció i la converteix en una pregunta sobre el futur dels museus de proximitat en un context marcat per la pressió turística, la crisi climàtica i la transformació social dels territoris.

El text recorda que l'ecomuseologia va transformar profundament els museus locals catalans a finals del segle XX. La gran novetat d'aquell moviment no era només museogràfica. Era política i territorial. Els museus deixaven de ser espais tancats dedicats únicament a conservar objectes i passaven a entendre's com a instruments de desenvolupament local, especialment en territoris afectats pel despoblament o pels canvis en els sistemes productius agrícoles i industrials.

Però els autors mostren que aquest model avui es troba sotmès a fortes tensions. D'una banda, molts museus són pressionats perquè generin activitat econòmica i atractivitat turística. De l'altra, se'ls exigeix assumir noves funcions socials vinculades a la sostenibilitat, l'accessibilitat, la perspectiva de gènere, la salut, la multiculturalitat o la crisi climàtica. Tot això amb equips reduïts, pressupostos limitats i un suport polític sovint insuficient.

Una de les aportacions més interessants del text és precisament la crítica a la reducció dels museus locals a dispositius turístics. Els autors remarquen que molts portals municipals o institucionals continuen presentant aquests equipaments gairebé exclusivament des d'aquesta lògica. El problema no és només discursiu. Té conseqüències sobre les prioritats de finançament, els criteris d'avaluació i la mateixa funció pública dels museus.

L'article també aporta dades significatives. Tot i que els museus etnològics representen aproximadament el 37 % de les institucions museístiques catalanes reconegudes, són els que registren menys visitants de mitjana. Aquesta dada podria llegir-se com un signe de feblesa. Però els autors proposen una lectura diferent: el valor d'aquests museus no es pot mesurar únicament per volum de públic, sinó també per la seva capacitat d'articular memòria, identitat i vida comunitària.

Els reptes de futur que planteja el text són especialment rellevants. Obrir-se a nous patrimonis, crear col·leccions contemporànies, sortir físicament dels edificis, treballar amb formats digitals o abordar qüestions com la immigració, els conflictes, el gènere o la crisi climàtica. La idea de fons és clara: els museus etnològics no poden limitar-se a conservar un passat idealitzat. Han d'esdevenir espais capaços de llegir críticament el present.

Els ecomuseus catalans han construït models de museu fortament vinculats al territori, la memòria local i la participació comunitària.

Referència

Roigé, X., i Guil, M. (2024). *Els ecomuseus i els museus etnològics de Catalunya en l'actualitat: del desenvolupament local a la sostenibilitat*. Plecs d'Història Local, 192, 14–17.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: equipaments culturals

Tags: patrimoni cultural

Tags: desenvolupament territorial

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: valor públic de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2024/museus-petits>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/irmplescs_192-14-17.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9536>